

Hej igen Fredrik!

Vi är båda mångordiga, men det är bra vi kan reda ut saker och ting. Helt fantastiskt också hur åtminstone jag lyckas vara otydlig ibland, eller hur vi åtminstone missförstår varandra ibland.

Jag försöker sätta lite mellanrubriker för att förtydliga. Jag följer ordningen i ditt senaste tredelade svar, men jag undviker att ta upp samma sak fler gånger, även om vissa saker återkommer många gånger (speciellt citerad kritik mot gap-teorin – som jag ju inte stöder överhuvudtaget)

Hyponym – synonym

Du skriver: Så om din användning av "hyponym" utesluter synonym användning har vi olika uppfattningar.

Svar:

Nej, det gör det inte (utesluter synonym användning – om du menar det jag tror du menar). Jag har flera gånger (tror jag 😊) skrivit att *asah* kan inkludera det som beskrivs med *bará*. *Asah* kan inkludera betydelsen av *bará* om sammanhanget gör det naturligt, men det är långt ifrån synonyma ord.

Hyponym innebär ju att ett ord delvis sammanfaller med ett annat. Det ena ordet är en "underkategori" till det andra. Skapa (*bará*) har en mycket smal användning och betydelse (Gud skapar något nytt, viktigt, dramatiskt – kan vara *ex nihilo*), *asah* är nästan i andra ändan av spektret och kan användas i väldigt många betydelser, såväl konkreta som abstrakta. Så de är långt ifrån synonymer, då vore de som "promenera" eller "strosa". Men *asah* kan inkludera "skapa" i sitt spektrum. Därför kan man säga att Gud *asah* allt på sex dagar, utan att vara tvungen att lägga till att han *bará* också någonting under de sex dagarna (djurlivets första skede och människan trefalt).

Dag 1 och när den börjar

Vi är också överens om att det är en mycket vanlig åsikt bland forskare att dag 1 börjar i vers 1. Det är ett faktum att det är så, och det är möjligt att göra den tolkningen. Jag, och många andra forskare som uppmärksammat hur de hebreiska berättelserna litterärt är uppbyggda anser att det finns många pusselbitar som faller på plats, inte minst litterärt, om man inser att vers 1–2 är en introduktion och dag 1 börjar vers tre.

Om detta behöver vi inte vara överens. Men oberoende av när man menar att dag 1 börjar är det sunt att vara medveten om att hebreiskan ger en god grund för att dag ett börjar på samma sätt som alla andra sex skapelsedagar. Jag har inga problem att erkänna att många menar att den börjar dag ett, även om jag menar det är fullständigt uppenbart att den inte gör det – om man väl känner till hur de hebreiska berättelserna är uppbyggda. Som sagt, vi behöver inte vara överens 😊 Men man behöver förstå att bägge tolkningar förekommer och kan försvaras.

Det som eventuellt skiljer mig från många andra som studerat hebreiska är att jag ägnat mycket tid åt att läsa forskning/böcker av sådan som utgår från att Bibelns texter är väl

sammanhållna, skickligt författade texter. De uppmärksammar litterära tekniker som vanliga översättare och akademiker förbiser eller missförstår. T.ex. *inclusion*, parallellismer, eller kiasmer. De bygger alla på repetition. I akademisk Biblisk forskning och ibland även översättning har man istället utgått från att texten, speciellt i Första Mosebok, är en råddig sammanblandning av olika källor som på ett ganska så inkompetent sätt sammanfogats så att en motsägelsefull text har ”skapats” full av inre motsättningar, onödiga upprepningar och logiska problem.

Jag har själv snart översatt hela Första Mosebok, inklusive litterär analys, som även det vittnar om vilken makalöst skicklig författare som ligger bakom texten. Den finns i beta-form på min hemsida, men jag håller på att fingranska den och gör en del mindre justeringar ännu.

När jag läst om hur de hebreiska berättelserna är uppbyggda och de visat och exemplifierat hur texten är varierad och komponerad med tekniker som förutsätter repetition har de aldrig jobbat/exemplifierat från 1 Mos 1–11 (vad jag minns). Det jag sen har gjort är att tillämpat kunskapen på texterna i Första Mosebok. Resultatet är fantastiskt. Det finns inga problem, klumpigheter eller motsägelser, varken inre eller yttre. Det som finns är en fantastiskt välkomponerad text som är i full harmoni med verkligheten. Bibeln går att lita på till 100 % samtidigt som den är en fantastisk litterär skapelse!

Akademiker som Barr och andra som ser skapelseberättelsen som en saga

Vad gäller akademiker som Barr så (om inte AI ljugar för mig igen, för jag har inte läst hans böcker) så ”slår han fast” att Bibeln lär skapelse av allt på 6 x 24h just för att kunna avpollettera Bibeln som något ingen behöver bry sig om i vetenskapliga sammanhang där universums eller livets ursprung diskuteras. Han var mycket kritisk till konservativ läsning av Bibeln. Jag har själv lyssnat till flera ledande ateister som gärna förfäktar att det är det enda sättet att läsa skapelseberättelsen, för att sedan kunna avfärda den som vetenskapligt nonsens.

1 Mos 2:4

Jag vet inte vad du menar med ”traditionell förståelse av 1 Mos 2:4. (borde troligen, men gör det inte 😊)

Asah och bará som utbytbara synonymer

Det är en vanlig uppfattning att skapa och asah kan användas interchangeably. Men om man analyserar och läser noggrant så verkar det inte vara så. Bará används om när Gud gör något dramatiskt och nytt endast. Övriga fall används andra verb. Jag upprepar att det enda som skapas (med verbet bara) är universum, när djurlivet börjar skapas och människan trefalt. Det är knappast en slump, det kan man hävda om man vill, men man bör åtminstone vara medveten om att en noggrann analys tyder på att det är ingen ”slumpmässig variation” eller att de kunde bytas ut hur som helst. Det är en vanlig uppfattning fortfarande, men den får dåligt stöd om man analyserar hur verben används.

Jag menar t.ex. att den första meningen kunde inte ha varit Bereshit Elohim *asah* et hashammajim veet haarets. Verben är inte utbytbara, de är inte synonymer – dock hyponymer!

Bará och *asah* används för att uttrycka totaliteten av vad Gud gör i skapelseberättelsen

Att bara och *asah* används för att summera Guds verk har vi ju diskuterat och det håller jag med om till 1000 % Den sista meningen är ju helt fantastisk. Gud var klar med det arbete han hade *bará* för att *asah*. Är verben utbytbara/synonyma har vi en meningslös mening (vilket en mycket stor majoritet av kommentatorer och Bibelöversättare menar att vi har. Men det har vi inte, problemet är att man inte har förstått hur de två verben används, och hur olika de är i sina betydelsespektra. Men förstår man det utgör de avslutande orden i skapelseberättelsen troligen den mest optimala Gudagivna avslutning som berättelsen kunde ha fått.

Läs gärna min analys av inledningen av Himmels och jordens fortsatta historia. Finns i mitt arbete om Edenberättelsen på urhistorien.com. Jag sänder dig gärna fysiska böcker om du så önskar. Jag har mycket svårt att tro att du som Bibeltroende inte skulle finna min analys såväl trosstärkande som öka (om möjligt) din förundran för författaren av Första Mosebok.

Och ja: *bará* och *asah* beskriver på bästa möjliga sätt helheten av Guds skapelse. Det är exakt precis det jag säger. Jag håller med om det till 100% också.

Jag upprepar igen: Jag är ingen "Gap-theorist"! Det tror jag du har förstått, men det nämns igen, därför säger jag det igen.

Att inse skillnad mellan *bará* och *asah* kräver endast en analys av hur de hebreiska orden används. Den skillnaden är ett faktum oberoende av vilken teori man följer. Det är inget man behöver "skapa", skillnaden finns där mycket tydlig om man gör sig besväret att analysera hur verben använts (som jag gjort och man kan läsa bland annat i min avhandling i samband med dag fyra – du hittar den på urhistorien.com, det finns en version där jag översatt all hebreisk text till svenska).

1 Mos 20:11: På sex dagar *asah* Gud ...

Vi har ju diskuterat 20:11 många gånger. Jag konstaterar att den versen snarast bekräftar det jag säger. Det är allt annat än ett problem för min förståelse. Men givetvis kan versen tolkas så att den är i harmoni även med din syn att dag ett börjar med att berätta att Gud i begynnelsen skapade (perfekt) universum. Men det är ingen vers som på minsta sätt motsäger att vers 1–2 är en introduktion, den är i 100 %:ig harmoni med den syn jag lyfter fram, att på sex dagar *asah* Gud allting.

Grammatiken och vers 1–3

Den som skriver: "The traditional interpretation of Gen 1:1–3 reflects the grammar and syntax in the most straightforward manner." kan inte vara uppdaterad vad gäller hebreiskan.

Jag håller fullständigt med om att 1:1 beskriver den första skapelseakten (uttryckt i perfekt, den har alltså redan skett). Sedan kommer tillståndet som råder i vers 2 innan vers 3 inleds med berättarformen, som då driver handlingen framåt. Vill man kalla 1–5 dag ett så står det var och en fritt, men jag menar att det vittnar om bristande kunskap om hur de hebreiska berättelserna är uppbyggda. I så fall inleds dag 1 med att berätta att Gud i begynnelsen, som en startpunkt, skapade (perfekt, det har alltså redan skett okänd tid tidigare) universum.

Vi kan vara överens om att många forskare i hebreiska inte förstår hur de hebreiska berättelserna är uppbyggda. Om dag ett börjar så märkligt och annorlunda som Lyon och många andra påstår så är budskapet ändå detsamma. Det man tyvärr lyckas göra är att dölja den fantastiskt litterära skicklighet författaren besitter, men budskapet är detsamma, om man vet vad perfekt innebär i början av en berättelse.

Men min syn behövs inget pre-existent matter. Det är Gud som i begynnelsen (som en startpunkt) skapade allt (materia, tid, energi – universum)! Det finns ingen "tid" innan dag 1 om man förstår dag ett som Lyon gör. Det är också sant. Dag 1 började i så fall samtidigt som Gud skapade universum – en okänd tid tillbaka.

Det som inte är krystat är att notera att Gud på sex dagar *asah* himmel och jord och havet och allt som är däri. Det är exakt det berättelsen säger om dag 1 inleds vers 3. Men vi behöver inte vara överens om detta. Seger är vunnen om vi båda inser att bägge tolkningar kan motiveras ifrån den hebreiska texten, inklusive hela Bibelns vittnesbörd. (Vi har ju diskuterat olika tolkningar om Markus – jag diskuterar det nedan)

Min ansats – låta hebreiskan sätta ramarna

Jag upprepar att min ansats är att granska vad hebreiskan slår fast och vad den inte slår fast. Båda våra tolkningar är inom ramen med god marginal. Min ansats har inte varit och är inte att hävda den rätta tolkningen. Jag erkänner villigt att jag kan ha fel, men utifrån hebreiskan är tolkningen inte bara möjlig, utan den följer hebreiskan på ett mycket bra sätt, på det mest naturliga sätt (enligt mig).

Vad gäller hur mycket tid (mänskligt sätt) Gud investerar i att förbereda jorden för människan kan man lika väl tolka det som att ju mer tid, omsorg och möda – desto mer värderar han människan (värt all tid och "arbete"), som att om det går snabbt är det bättre. Jag tycker faktiskt det första alternativet i princip skulle synliggöra mer kärlek (som är oändlig i bägge fall). Att ge någon en gåva som inte kräver någon som helst tid eller ansträngning är knappast mer värd än en gåva som kräver både tid, väntan och ansträngning (om man talar i mänskliga termer)

Jag bygger ju inte det argumentet utifrån jämförelsen med väntan på Kristus. Vi är långt överens tror jag.

Bibeln slår ingenting fast om universums ålder (kan vara minimum under 6000 år och maximum enormt gammal – men det har en början). Det är orsaken till att jag inte heller slår fast den.

Enligt Big Bang tidtabell är universum ca 13,8 miljarder år, jorden är ca 4,5 miljarder år om jag minns rätt. Spelar ingen roll för något, men talar man med andra kan man komma ihåg att det finns en skillnad mellan vad som påstås vara jordens ålder och universums.

Argument mot att "Och Gud sade" måste ses som början på en ny dag:

Du ger sex sådana punkter. Jag klistrar in dem och sedan följer mitt svar:

- 1) I sådana fall skapades något innan den första dagen och då blir den första dagen per automatik inte längre den första. Det är ett fundamentalt problem som inte kan förbises.

Svar: Det är den första skapelsedagen, då Gud börjar förbereda den jord som är öde och tom för liv. Han gör det under sex skapelsedagar.

- a. En möjlighet är att han skapade universum tusen triljoner år tidigare, men också att han skapade den en sekund tidigare. Om det senare är korrekt så är det gott och väl inom den första dagen tidsmässigt

- 2) Världshistoriens första dag är unik och måste inte beskrivas exakt lika som övriga skapelsedagar.

Svar: Den måste inte, men det är ett tydligt "tecken" när dag 2–6 inleds exakt lika och exakt samma inledning finns vers 3. Jag tycker man borde uppfatta den hinten, speciellt när den har stöd av grammatiken i vers 1–2. (det är grammatiken i vers 1–2 som avgör att det är en introduktion. Grammatiken i vers 3 visar att här tar den narrativa utvecklingen vid (berättelsen går kronologiskt vidare). Vilka ord som används spelar inte egentligen någon roll. Men att det dessutom är exakt samma inledande ord som alla andra dagar gör situationen än mer tydlig.

- a. I övrigt beskrivs ingen av de sex dagarna lika, än mindre exakt lika, de är proppfulla av variation. Helt fantastisk skicklig författare (se gärna min bok)

- 3) Om det vore ett tydligt tidsgap mellan 1:1 och 1:3, exempelvis 13 miljarder år, borde texten ha indikerat det tydligare och inte lurat kristna (inklusive bibelöversättarna genom tiderna) fram till nutid.

Svar: Jag tror inte på något gap mellan 1:1 och 1:3! Jag har lite svårt att förstå att jag ännu inte lyckat tydliggöra detta. Jag tror inte på någon variant av gap-teorin! 😊

- 4) Det står inte att frasen "Och Gud sade" är markören för starten på en ny dag. Det introducerar snarare en skapelseakt från Gud i en redan etablerad dag. Det styrks av att frasen används flera gånger vissa dagar (dag 3 och 6). "If the phrase 'And God said' reset the day, there would be many more days than six in the creation account."

Svar: Nej, ”det står inte”, men det som står är exakt samma inledning som exakt alla andra dagar, det är en ganska bra hint... 😊

Författaren lämnar inget åt slumpen vad gäller hur många dagar det är. De dagar med två skapelseakter kan inte missförstås, eftersom de avslutas med mörker som föregår nästa dag (vilket även föregår dag 1 (vers 3) – i slutet av vers 2 konstateras ju att det är mörkt.

Men jag upprepar att det inte är det att exakt samma ord inleder dag 1 som alla andra dagar är det som avgör att vers 1–2 är en introduktion och vers 3 inleder den första skapelsedagen. Det som avgör att det finns en introduktion är grammatiken i vers 1–2. Det spelar ingen roll vilket verbet är som först förekommer i berättarformen som avgör. Det är grammatiken! I det här fallet sammanfaller det dessutom med hur alla andra dagar används.

I nästa enhet finns också en introduktion som har många likheter med den i skapelseberättelsen. Även den beskriver situationen som råder innan den egentliga berättelsen med den kronologiska utvecklingen börjar. I Himmels och jordens toledot finns först toledot-formeln och sedan finns introduktionen, då berättarformen inte används, som omfattar 1 Mos 2:4–6. Därefter dyker berättarformen upp i vers sju: Och HERREN Gud *formade*...

Likheterna mellan introduktionen i skapelseberättelsen och Himmels och jordens toledot är ett kraftigt argument för att bägge berättelser i den form vi har den nu är författade av samma skickliga författare. (Det är något som standard akademisk teori minsann inte menar). Jag tror du skulle finna min analys om detta i Edenberättelsen både fascinerande och trosstärkande. Det finns många mönster man kan upptäcka om man börjar granska hebreiskan noggrant, som visar på en oerhört skicklig författare och som kan ses som indicier på att skriften minsann inte är ett råddigt hopkok av myter, som många ju påstår.

5) Sjudagarsstrukturen. Eftersom den sjunde dagen inte inleds med ”Och Gud sade” ges en ytterligare indikation om att frasen inte ska ses som en tydlig markör för en ny dag. ”The seventh day did not start with an ”And God said” but rather with a statement that God finished His work and rested. This confirms that the speaking formula is simply a descriptive pattern for God’s creative activity within a day, rather than a stopwatch that starts the day itself.” Han skulle alltså ha kunnat säga ”Och Gud sade, varde vila och Han vilade från allt det Han gjort.” på den sjunde dagens inledning men gjorde det inte.

Svar: Den sjunde dagen är ju ingen skapelsedag då Gud skapar något. Han är klar. (se 2 Mos 20:11) Det är på sex dagar Gud färdigställer allt!

Det är sant att det är teoretiskt möjligt att Gud skulle ha sagt: Varde vila... Men jag är glad att det är författaren som skrev den och inte någon som föreslår en sån

lösning, den är inte speciellt bra, det skulle vara såväl ologiskt som förstöra den litterära strukturen (jag menar inte att det är ditt påhitt 😊)

Som jag har beskrivit, läs gärna min bok, är den sjunde dagen den andra delen av det inclusio (ram) som omsluter hela berättelsen. (Med omsluter menar jag förstås att dessa delar är en del av berättelsen, men de utgör introduktion och avslutning inför och efter Guds sex skapelsedagar)

Det finns många detaljer som förenar introduktionen (vers 1–2) och dag 7. Bl.a.

De är de kortaste enheterna (hela veckan är formad som en vacker kurva, med dag sex som helt bryter mönstret – se den litterära analysen i min bok eller avhandling på nätet)

Gud talar inte, till skillnad från de sex skapelsedagarna

Bägge har multipler av 7 i ordantal (21 i introt – 7 ord i den första meningen och 14 ord i vers 2 – och 35 den sjunde dagen). Det har ingen av skapelsedagarna

Det finns ingen morgon och afton – till skillnad från de sex skapelsedagarna

6) Masoretiska texten och Dödahavsrullarna strukturerar vers 1–5 som tillhörande den första dagen.

Till dessa argument kan sedan läggas till två som vi diskuterat tidigare (som du förvisso inte håller med om men som jag tycker får ännu mer tyngd i ljuset av ovannämnda argument). Dels att mörkret finns först (v. 2) och ljuset kommer sedan (v. 3), vilket är i linje med hur dygnsindelningen beskrivs 1:5. Och dels att hebreisk tradition och judiska högtider har dygnet från afton till afton. Utifrån ovanstående argument, i tillägg till övriga, ser jag alltså inget problem med att första dagen inte inleds med frasen ”Gud sade”.

Svar: Det är ett faktum att de gör så, det förvånar mig, kanske de inte använde begrepp som introduktion osv. De jobbade också under en tid då vi inte har våra fantastiska hjälpmedel som gör det så lätt att jämföra, räkna, testa och se saker. Det är inte på samma sätt med handkopierade dokument...

Men här har du en poäng som faktiskt håller. Deras indelning är i linje med din.

Vad gäller Joüon och Muraoka har de skrivit den grammatik som användes i första hand när jag studerade hebreiska via online kurser som gjordes i samarbete med Hebrew University (sen har jag tenderat vid Åbo Akademi). Som jag citerade senast ger de just precis 1 Mos 1:1 som det enda exemplet de valt ut för att exemplifiera det som de kallar historisk perfekt. Med det menar de något som hänt länge innan den kronologi

berättarformen sedan för vidare. Om de som diskuterar deras grammatik inte insett det så har de inte det. Men det är det de skriver. De diskuterar inte ungjord eller gammaljord eller något annat alls. De bara konstaterar hur perfekt används. Jag har ingen aning om vad deras åsikt varit eller är i den frågan. Det som har betydelse är hur perfekt används, vilket idag torde vara oomtvistat bland moderna grammatiker.

De bevisar ingenting, det gör jag inte heller. Perfekt kan innebära något som nyss hänt. Eller något som händer parallellt med berättarformen, eller något som ännu inte hänt – men som kommer att ske! Hur man tolkar perfekt är från fall till fall. I Flodberättelsen är det helt avgörande att man inser hur perfekt används. Gör man inte det får man en berättelse som blir motsägelsefull (om man läser noggrant). Så är det i våra svenska översättningar också. Men det finns inga problem eller motsättningar i den hebreiska texten för såvitt man förstår hur författaren använder perfektformen. Det är helt avgörande för att alla pusselbitar ska falla på plats! Läs gärna min bok om Flodberättelsen, det är svårt för mig att tro att du inte tycker att det vore trossärkande.

Jag har inte läst något annat än Muraokas grammatik. Vad han har för åsikt om nånting vi diskuterar vet jag inte alls. Är han kompis med Barr ändrar inte hur perfekt-formen kan eller bör förstås, eller vad han skriver om den i sin grammatik. 😊

För att igen upprepa det jag sagt många gånger: Jag förfäktar ingen gap-teori! Jag påstår inte heller att perfektformen innebär att det måste ha skett långt innan. ”Historic perfect” är ju bara en tolkning, det finns ju ingen skillnad mellan hur det skrivs (är ingen distinkt form). Jag är öppen för att det hände i praktiken samtidigt eller att det hände tusen triljoner biljoner triljoner år sen eller något däremellan eller därutöver – det slår inte hebreiskan fast.

Vad du skriver om pluskvamperfekt är ju nånting som hände innan nånting som redan hänt. Det finns ju ingen sådan situation i skapelseberättelsen.

Igen och igen och igen säger jag att jag tror inte på något gap mellan 1:1 och 1:3... 😊 (i all vänlighet). Inte heller att perfektformen något ”kräver”, förutom att man inser att den är ett komplement till berättarformen.

Joüon och Muraoka – perfekt

Jag reagerade också först på att de skulle ha angett 1:5 (Han kallade...) som historic perfect på samma sätt som ”skapade” i vers 1.

Jag märker att jag själv läst slarvigt!

När jag synar texten närmare måste det vara så här, för att det ska gå att hitta logik:

Perfekt vad gäller ”past”

- 1) Recent past (4:10)
- 2) Remote past (det är det som är termen jag borde ha använt) 1:1
- 3) Historic perfect (often in narration of past events: 1:5)

Det finns ett semicolon mellan remote past och historic perfect. Grammatiken är översatt från franskan vad jag minns, så kunde man franska (vilket jag inte gör, tyvärr) kunde man kolla upp i originalet.

Men som jag skrivit tidigare. Jag grundar ingenting av vad jag säger på den analys eller åsikt dessa har om 1:1 specifikt. Det enda som är viktigt är att förstå att perfekt används, bland annat, för att berätta om något som hänt tidigare i skalan remote past till recent past. Det är också ett faktum, som jag sagt tidigare, att perfekt används för att uttrycka något som sker parallellt med berättarformen (medan) och även för något som inte ännu skett, men som kommer att ske – ofta i en nära förestående framtid, men det används även om saker i fjärran framtid, bland annat i profetior.

Det finns absolut ingenting som särskiljer perfekt-formen grafiskt mellan dessa betydelser, så tolkningen är endast utifrån sammanhanget. Därför brukar jag själv inte tala om ”historiskt perfekt” (som jag dessutom precis nu konstaterar att inte är den beteckning de använder...

). Jag talar bara om perfekt, som kan användas för att ge bakgrundsinfo/framtidsinfo/samtidakompletterandeinfo med hjälp av alla dessa tempus på svenska.

Småsaker

Det som AI yrade om var vad de skulle ha skrivit om det, vilket enligt AI var ganska så specifika saker om jag inte minns rätt.

Vi kan lämna vad som kan menas med ”himlen” som himlakropparna fylls med.

Vad som är alternativ kan ju vara olika 😊 Är det manne så att jag beskrev min tolkning? I så fall är andra ”alternativ”. Annars har du en poäng! 😊

Markus

Du skriver så här:

Vad gäller ”Markus” (10:6) finns som sagt över tio verser till som indikerar samma sak och då blir det inte lika lätt att avfärda (även om Mark. 10:6 är tydlig nog om du frågar mig). Ingen säger att människan skapades till man och kvinna innan sjätte dagen.

- Det innebär alltså att ingen tid innan dag sex kan åsyftas om man skriver att ”Människan skapades som man och kvinna från början/i begynnelsen

Vad vi säger är att människan skapades till man och kvinna ”i skapelsens begynnelse” och att hon fanns vid ”världens begynnelse”. På samma sätt som ”filmens början” inte bara åsyftar första sekunden eller ”tidens avslutning” inte bara den sista sekunden i historien, så åsyftar

”beggynnelsen” hela skapelseveckan/den första tiden, dvs. när Gud skapade allt. Med andra ord gör du en onödig halmgubbe här.

- Det du skriver om filmen stöder ju min tolkning, och inte din.
 - Filmens början kan ju inte avse en tid innan filmen börjat, det första uttrycket kan avse är filmen första sekund och sen kan början fortsätta en god bit in i filmen, beroende av längden på filmen – men det kan inte avse en tid innan filmen ”fanns” (eller handlingsmässigt innan man knäppt på ”play”/filmen börjat/man sett ens en sekund av den)
 - Eftersom du håller med om att människan inte var skapad innan dag sex, innebär det att den första sekund som kan avses var någon gång dag sex efter att landdjuren var skapade.
 - Då kan människan skapades från början till man och kvinna avse den sekunden de fanns och en god bit fram. I det sammanhang som Jesus använder uttrycket är en naturlig första möjliga gräns syndafallet.
 - Detta innebär att detta omöjligen kan säga någonting om dag 1–5, än mindre om den tid bakåt som perfektformen i vers 1 ska tolkas.
- Jag har ärligt svårt att förstå att man inte inser detta om man verkligen tänker efter. Det saknar fullständigt logik (så långt jag kan förstå) om det är så (som det är) att man accepterar att det fanns ingen människa som var skapad innan dag 6 (det är då ”mänskofilmen” börjar i din filmanalogi)
 - Jag menar inte att vara fräck eller nedlåtande på något sätt nu. Jag kan bara ärligt talat inte förstå logiken. Det jag kan förstå är att man hört det och tycker att det har en poäng, utan att man kritiskt granskat det hela och verkligen tänkt efter. Men om man verkligen tänker efter förstår jag inte att man kan mena att ”filmens början” kan avse en tid innan ”filmen börjat” (innan det fanns någon människa)

Finns det verser bland de du tidigare nämnt som du tycker att fungerar bättre än versen i Markus ovan är jag tacksam om du kan nämna den eller det som verkligen kan fungera som ett argument (som alltså är diskriminerande och verkligen slår fast något om tiden innan människan skapades, och inte kan tolkas på två sätt). Jag är tacksam om du lyfter fram de bästa, också om du själv inte är helt övertygad, jag vill också gärna se om någon av dem kunde fungera som ett argument i en eller annan riktning.

Viktigt! Tre helt olika frågor gällande tid

Det är viktigt att komma ihåg/inse att vad gäller tid finns det tre olika frågor som besvaras på olika grund. Universums ålder är på inget sätt kopplad till de två övriga.

1. Universums ålder
 - a. Har inget att göra med livets eller människans ålder eller skapelsedagarnas längd

- b. Ramen avgörs av grammatiken i vers 1 (ramen är samtidigt (i praktiken) som dag ett till att skapelsen av universum (himmel och jord) skedde triljoners triljoner år tillbaka eller därinnan eller därutöver) – men universum har en början (startpunkt)
- c. Detta säger absolut ingenting om hur gammalt livet eller människan är på jorden

2. Livets ålder

- a. Avgörs av hur man ser på vad jom (dag) innebär och hur dessa skapelsedagar förhåller sig till varandra

3. Människans ålder

- a. Avgörs av hur man tolkar de släktlistor som finns i 1 Mos 5 och 11

Av dessa är alltså punkt 1 fullständigt, 100 % igt fristående från punkt 2 och 3. Punkt 2 beror av huruvida man menar att dag 3–5 sitter direkt hopkopplade med dag 6 som 24 h dygn eller inte.

Frågan om universums ålder har endast att göra med om man förstår hur perfekt kan (inte måste) tolkas i vers 1. Det påverkar på inget sätt frågan om dagarnas längd eller om det fanns död innan syndafallet eller sådana frågor.

Universums ursprung och livets ursprung är två helt olika frågor (även om skaparen är den samma)

Jag påpekar än en gång att jag inte tror på något tidsgap mellan 1:1 och 1:3.

Om tillit till Bibeln

För mig har tilltron till Bibeln från dess första bokstav till den sista varit mycket viktig. Jag tror och är mer övertygad än nånsin att Bibeln har rätt i allt den hävdar. Men det är Bibelns grundtext som måste ge ramarna. Det är inte heller så att det är min tolkning (om det finns flera som är möjliga utifrån en sund förståelse av hebreiskan inklusive att man beaktar allt vad Bibeln lär i såväl GT som NT) som är Guds ord. Guds ord är domaren, Guds ord är det som ger ramen och grunden för min tro. Den är på alla sätt tillförlitlig inklusive vad den säger naturvetenskapligt.

Med det sagt måste man förstås kunna läsa Bibeln på en högre nivå än Google-translate för 20 år sen 😊 Bibeln kan tala symboliskt, den kan tala om att jorden står på pelare och att den har fyra hörn. Det är också verser som tagits som "Guds ord" på ett så mekaniskt sätt att nitiska människor bannlyste, och brände på bål, sådana som menade att Bibeln också kan förstås så att såväl jorden som solen rör sig, och "vi" snurrar runt solen, inte tvärtom. Att det var så blev alltmer tydligt då man betraktade verkligheten med allt bättre utrustning. Sanningen är att det går att tolka Bibeltexter så att den hävdar att jorden står stilla och solen rör sig. Men det var inte den enda möjliga tolkningen av Guds ord som helhet, och idag är det inte många som vidhåller den tolkningen, om någon.

Så det kan vara skillnad på en troende, ärlig kristens tolkning och vad Bibeln verkligen slår fast. Det är en viktig skillnad att komma ihåg. Det är Bibelordet som är domaren och ger tolkningsmöjligheterna, och i grunden ligger den hebreiska eller grekiska texten (samt lite arameiska om man är petig).

För mig har också tilliten till Guds ord varit och är väldigt viktig. Det var det som motiverade mig att börja studera hebreiska för att själv kunna läsa och förstå vad den hebreiska texten verkligen säger och inte säger (vad den slår fast, och vad den lämnar öppet). Vad behöver jag som troende kristen som litar på Bibeln slå fast och vara dogmatisk om och var kan jag vara öppen för olika möjliga tolkningar som inkluderas i hebreiskan.

Det var också en tanke jag tänkte: Om de första kapitlen i Bibeln är sagor, från vilket kapitel kan man börja lita på Bibeln då...? Tilliten till Bibeln måste börja från dess första bokstav, inte från valfritt ställe någonstans.

Det har varit så oerhört trosstärkande för mig att få forska, speciellt i de 11 första kapitlen i Bibeln, och kunna upptäcka så mycket mer av den briljans, såväl litterär som logisk, som genomsyrar texten. Eftersom de här frågorna intresserar och du verkligen vill gå på djupet har jag svårt att tro att du inte skulle läsa dem eller delar av dem med stor behållning och även stärka din tillit till Guds ord ytterligare.

De finns ju gratis på nätet, men om du är intresserad kan jag sända dem i pappersformat till dig också.

Välsignelse!

Tore